

UPPSALA
UNIVERSITET

FEMINISTISK STADSVANDRING

Betydelsefulla årtal för Uppsala

- 1477** Universitetet grundas.
- 1872** Som första kvinnliga student skrivs Betty Pettersson in vid universitetet.
- 1883** Ellen Fries blir Sveriges första kvinnliga filosofie doktor (den första promotionen av en man ägde rum år 1600).
- 1892** Uppsala kvinnliga studentförening grundas av bland annat Lydia Wahlström, föreningens ordförande fram till 1898 (samma år som hon disputerade i historia, som andra svenska kvinna att disputeras).
- 1923** Svenska kvinnor får tillträde till statliga tjänster som kräver akademisk utbildning.
- 1939** För första gången hålls sista-april-talet på Slottsbacken av en kvinna, studentkårens vice ordförande, Eva Wennerström.
- 1949** Gerd Enequist, geograf, blir den första kvinnliga professorn vid Uppsala universitet.
- 1963** Allmänna Sången blir en blandad kör, i vilken både kvinnor och män medverkar.
- 1967** Karin Westman Berg startar Könsrollsseminariet (50-årsjubileum i år!)
- 2004** Maria Strömme blir utnämnd till professor i nanoteknologi och blir då också den yngsta lärostolsprofessor i ett teknikämne.
- 2012** Eva Åkesson blir Uppsala universitet första kvinnliga rektor.
- 2014** Antje Jackelén blir Sveriges första kvinnliga ärkebiskop.
- 2014** Feministiskt initiativ kommer in i kommunfullmäktige.

Viktiga personer

1 Betty Petterson var den första kvinnan i Sverige som tog mogenhetsexamen, började studera vid ett universitet och avlade akademisk examen. Hon skrev in sig vid Uppsala universitet 1872. Vid den tidpunkten var det inte tillåtet för kvinnor att studera vid universitetet och hon fick ansöka om dispens.

Ellen Fries den första kvinnan som disputerade i Sverige. Hon disputerade i historia 1883 och vid midnatten höll professor Oscar Alin ett beryktat tal, där han sade sig hoppas, att Ellen Fries inte skulle vara den första kvinnliga doktorn utan även den sista.

Eva von Bahr var Sveriges första kvinnliga docent i fysik. Från 1909 tjänstgjorde hon som docent vid Fysiska institutionen i Uppsala med professor Knut Ångström. Efter att Ångström avlidit 1910 tilläts Eva von Bahr som kvinna inte längre undervisa, annat än som vikarie. Först 1925 fick kvinnor rätt att inneha tjänster vid universiteten i Sverige.

2 Antje Jackelén valdes i oktober 2013 till ärkebiskop i Uppsala stift, som första kvinna i detta ämbete. Antje Jackelén har gjort karriär både inom kyrkan och inom akademien som forskare i teologi.

3 Karin Boye är en av Sveriges mest kända och uppskattade poeter och författare genom tiderna. Boye studerade grekiska, nordiska språk och litteraturhistoria vid Uppsala universitet. 1925 höll hon det berömda talet *Tal till mannen* vid studentkårens vårfest. Ett träd planerades till Karin Boyes minne utanför Carolina Rediviva 1985.

Lydia Wahlström var förkämpe för rösträtt och andra kvinnofrågor men även historiker och författare. 1892 grundade Lydia Wahlström "Upsala Kvinliga Studäntförening" och blev dess första ordförande. Wahlström kämpade även för kvinnor inom det offentliga rummet. Hon menade att om inte kvinnor fick delta i politiken skulle "samhället likna ett hem utan husmor".

Drottning Kristina var Sveriges kanske mest kända normbrytare. Hon abdikerade vid Uppsala slott 1654.

Viktiga personer

4 **Karin Westman Berg** skrev historia när hon startar Könsrollsseminariet i Västgöta nations källare. Några av seminariedeltagarna grundade sedan 1968 det feministiska nätverket Grupp 8 som under 1970-talet spelade en viktig roll i kampen för kvinnors rättigheter, daghem åt alla samt fri abort.

5 **Fadime Sahindal** var en stor förkämpe mot hedersvåld. Hon föreläste för myndigheter och organisationer över hela landet. 2001 talade Fadime i riksdagen, hon berättade om sin kamp för att själv få välja hur hon skulle leva sitt liv.

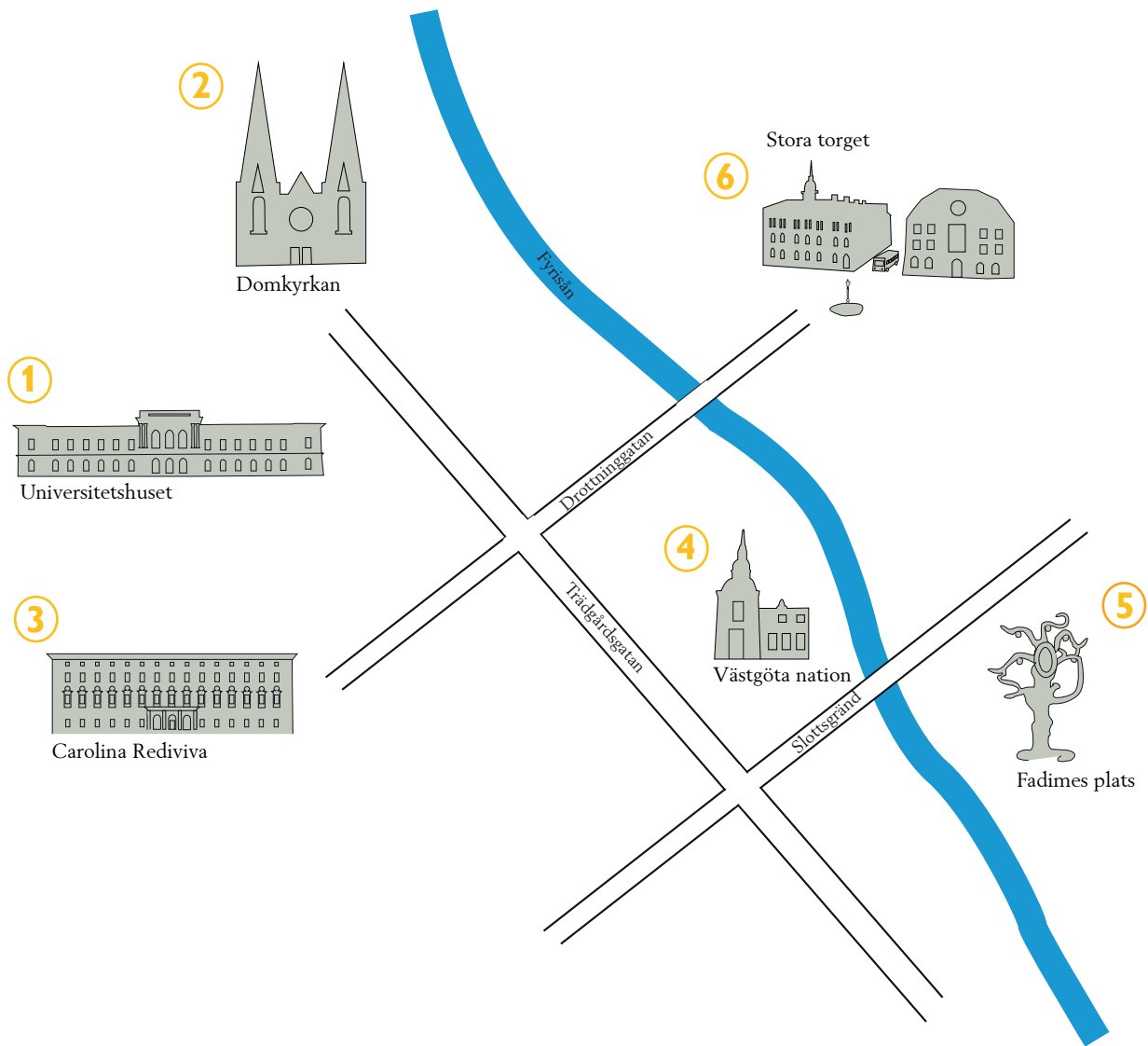
6 **Malla Silfverstolpe** var författare och den mest kända salongsvärdinnan i Sverige. De så kallade "fredagsaftnarna" som hon anordnade i sin våning vid Stora torget blev en kulturell mötesplats där unga litterära och musikaliska talanger kunde prova sin förmåga.

Sissela Nordling Blanco är en feministisk aktivist och politiker. Hon var med och startade Uppsala Pride och har också arbetat med den feministiska antirasistiska tankesmedjan Interfem. 2011-2016 var Sissela partiledare för Feministiskt initiativ tillsammans med Gudrun Schyman.

Lawen Mohtadi är författare och förkämpe för romers rättigheter. 2012 kom Mohtadis *Den dag jag blir fri*, en bok om Katarina Taikon som 2015 följdes av filmen *Taikon* där hon var medförfattare och -regissör.

Alva Myrdal var toppolitiker och hade som första kvinna chefspositioner både inom FN och Unesco mellan 1949 och 1955. Tillsammans med Alfonso García Robles fick hon Nobels fredspris 1982 för deras inflytelserika arbete under nedrustningsförhandlingarna i FN, samt för att de väckt opinion i världen mot kapprustningen och för ett gemensamt ansvarstagande för framtiden.

Birgitta Dahl är tidigare minister och talman i riksdagen. När Birgitta som enda kvinna kom in i Uppsalas kommunstyrelse i mitten av 60-talet tog hon upp kampen för de ensamstående mammorna. Hon lyckades få kommunen att köpa lägenheter till ensamstående mammor så att de kunde hantera sin situation.

CENTRUM FÖR GENUSVETENSKAP

Thunbergsvägen 3G
Box 527
SE-751 20 Uppsala

www.gender.uu.se/feministiskstadsvandring
feministiskstadsvandring@gender.uu.se

Bilden på framsidan är ritad av
Pernilla Svefors.

Tack till Rådet för lika villkor vid
Uppsala universitet som gjort den
Feministiska stadsvandringen möjlig.

**CENTRE FOR
GENDER RESEARCH**